

Faith-based medicine?

Is er naast evidence-based medicine ook behoefte aan faith-based medicine en dan in het bijzonder voor moslims?

Ja, schrijft Aziz Sheikh in de *British Medical Journal*, want gemiddeld genomen blijft de gezondheidstoestand van moslims achter bij die van anderen en gezondheidszorginitiatieven die specifiek op deze geloofsgemeenschap zijn toegesneden, zijn de beste methode om hier verandering in te brengen. Geloof is voor de meeste moslims een factor die meer bepalend is voor hun identiteit dan hun land van herkomst.

Waarom hij zoal denkt? Circumcisie op ruime schaal beschikbaar maken en in aanmerking laten komen voor vergoeding. Maar ook organiseren dat een moslim kan worden gezien door een hulpver-

lener van hetzelfde geslacht, het inrichten van gebedsruimtes in instellingen en het aanstellen van imans voor geestelijke verzorging. En er zijn nog meer aandachtspunten: wanneer geneesmiddelen met behulp van varkens of alcohol zijn bereid, moet dat op de verpakking staan en moeten daar alternatieven voor komen. Meer voorlichting ook over vermindering van gezondheidsrisico's tijdens de ramadan en advies over de pelgrimstocht naar Mekka voor mensen met chronische aandoeningen.

Nee, antwoordt Anees Esmail. Ook moslims zijn er in soorten en maten en lang niet iedereen heeft evenveel behoefte aan dit soort voorzieningen. Bovendien zou het leiden tot onpraktische toestanden. Esmail hecht meer waarde aan basisprin-

cipes als respect en tolerantie en meent dat speciale voorzieningen voor omschreven groepen gemakkelijk leiden tot stigmatisering en stereotype verwachtingspatronen. Niet iedere moslimmoeder wenst vijfmaal daags te bidden of haar zontjes besnijdenis.

Het Engelse debat lijkt van belang voor de Nederlandse situatie. Ook hier is de gezondheidstoestand van moslims verre van optimaal en is er een roep om meer aandacht voor 'diversiteit', onder meer in NHG-Standaarden. Sceptici betwijfelen echter of die extra aandacht veel oplevert. (TW)

Sheikh A. *Should Muslims have faith based health services?* BMJ 2007;334:75.

Esmail E. *Should Muslims have faith based health services?* BMJ 2007;334:74.

Het nut van een dut

Foto: David Vintiner / zefa / Corbis

In de *Archives of Internal Medicine* verscheen onlangs een publicatie van een Griekse groep onderzoekers over het nut van middagdutjes. Naska et al. beschikten over een uitgebreide set gegevens van een cohort van 23.681 personen dat 6,5 jaar werd gevolgd. Werkende mannen die regelmatig een middagdutje deden, bleken een ongeveer 3 keer kleinere kans te hebben op coronaire hartdood. Ook voor vrouwen en niet-werkenden bood een middagdutje een zekere bescherming

tegen coronaire hartdood, maar in mindere mate. In deze analyse werd gecorrigeerd voor confounders zoals leeftijd, roken, opleidingsniveau, BMI, lichaamsbeweging en voedingsgewoonten.

Of een middagdutje echt bijdraagt tot een geringere kans op coronaire hartdood of dat er geheimzinnige confounders in het spel zijn, is natuurlijk de grote vraag. De meest voor de hand liggende confounder is dat het nemen van de tijd voor een middagdutje slechts een kenmerk is van personen die zich ook anderszins onderscheiden in hun leefwijze. Maar het zou ook kunnen zijn dat een middagdutje de in de loop van een werkdag opgebouwde stress coupeert en op die manier wel degelijk een echt gezond effect heeft.

Voorlopig geldt dat een middagdutje is aan te bevelen en dat kantorenbouwers naast fitnessruimtes ook ruimtes voor middagdutjes moeten creëren. (EW)

Naska A, Oikonomou E, Trichopoulou A, Psaltopoulou T, Trichopoulos D. *Siesta in healthy adults and coronary mortality in the general population.* Arch Int Med 2007;167:296-301.

Doping onder recreatieve sporters

Volgens recent onderzoek zijn er in ons land zo'n 40.000 sporters die doping gebruiken. Het gebruik concentreert zich op fitnesscentra en het gaat vooral om anabole steroïden. Interviews met sporters en sportbegeleiders wijzen uit dat meer spierkracht en spiermassa en een fraaiere fysiek de belangrijkste motieven zijn om doping te gebruiken. De kwaliteit van als doping verhandelde middelen werd onderzocht aan de hand van 336 productverpakkingen. Meer dan de helft bleek vervalst en de doseringen waren volstrekt onvoorspelbaar. *Fitness: what's in a name?* (HvdW)

Palsma AH, et al. *Dopinggebruik onder recreatieve sporters: meer monitoring en preventie is noodzakelijk.* Samenvatting voordracht Nederlands Congres Volksgezondheid, april 2007. TSG 2007;85:S33.